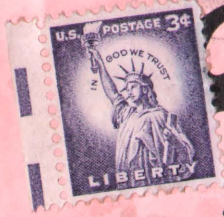

Patres Basiliani
3 Piazza Madonna dei Monti
Roma, Italia

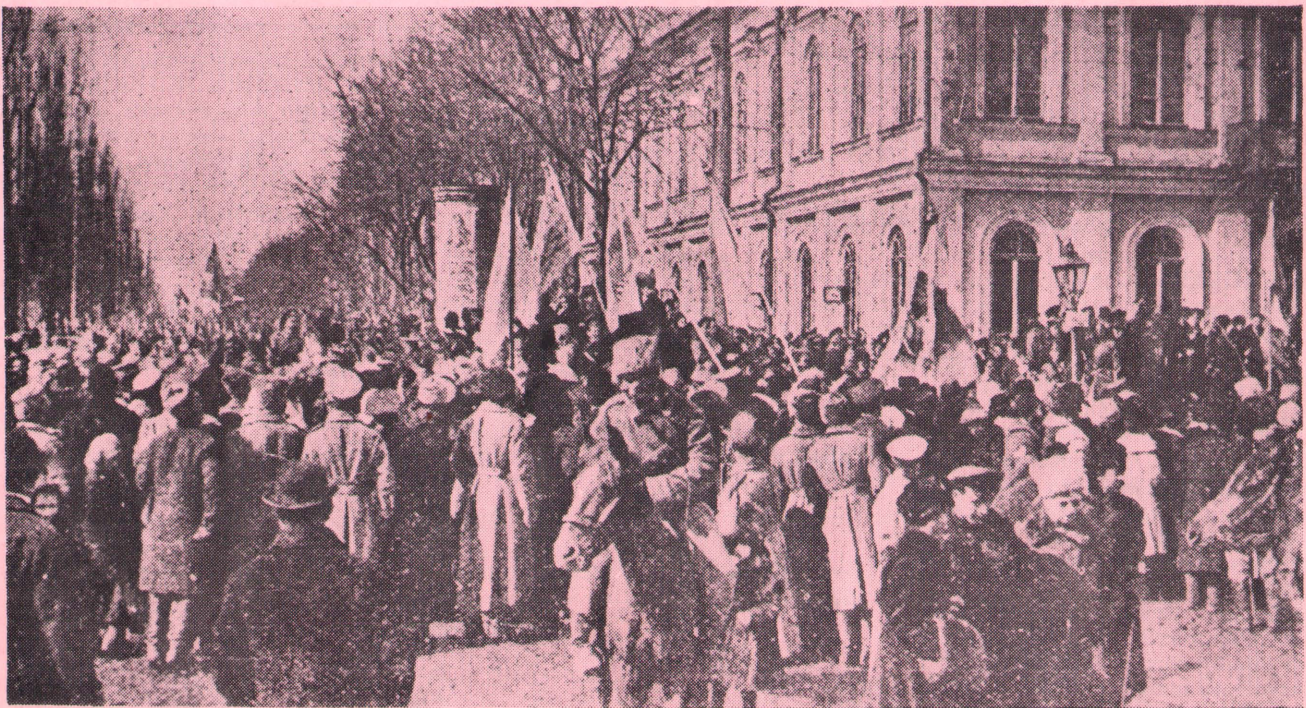
Наш Світ

OUR WORLD

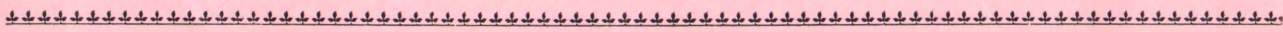
ЖУРНАЛ ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНОЇ І ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ
JOURNAL OF ECONOMIC-COOPERATIVE AND COMMUNITY THOUGHT

Address: 68 E. 7th St. New York 3. N.Y. ° Second Class Postage paid at Post Office New York 1, NY.
P. II. (XI). Ч. 3 (85). Нью Йорк, 25 січня 1960. New York, January 25, 1960. Vol. II (XI). No. 3 (85)

РЕВОЛЮЦІЯ В УКРАЇНІ

Старшини і Стрільці, учасники Другого Військового З'їзду в Києві (1917 рік), вимагають порвати зв'язки з Росією і створити Самостійну Українську Державу.

**УКРАЇНЦІ!
ГРОМАДЯНИ!**

ЧИ ВИ ВЖЕ ПІДГОТУВАЛИСЯ ДО ПЕРЕПИСУ
НАСЕЛЕННЯ В АМЕРИЦІ В КВІТНІ
ЦЬОГО РОКУ?

ЧИТАЙТЕ ПРО ЦЕ НА 2 І НА 5-й СТОРІНЦІ ЖУРНАЛУ!

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОПАЛЬНЯ В МОНТРЕАЛІ БУДУЄ ЗАВОД ВАРТОСТІ 15 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ

З нагоди Загальних Зборів Титанієвого Клубу в Клівленді клівлендська громада мала нагоду довідатись про нові успіхи Титанієвої Спілки в Монтреалі. Присутні на Загальних Зборах директори Спілки інж. Марків та інж. Почаївський повідомили присутніх про заключення договору про фінансування будови заводу для перерібки руди. Таким чином фірма досягнула свою остаточну ціль, переходить з чисто гірничої спілки, що видобуває і продає сиру руду, на спілку гірничо-індустріяну, що видобуває руду в своїх власних копальнях, переробляє її в своєму власному заводі і продає як готовий сконцентрований продукт з багато вищим заробітком. Першим і найважливішим кроком в цьому послідному етапі було випрацювання технічного директором спілки інж. Солодухаю нового, економічнішого, безперервного процесу перерібки руди, який вже зголошений до патенту в ЗДА і в Канаді. Ще заки фірма зачала будову прототипу заводу, який має на цілі в малому масштабі експериментувати всі фабричні процеси і дати першу продукцію готового концентрату, фінансові круги Канади та ЗДА зацікавились інвестицією більшої суми та заключили з фірмою договір на фінансування будови великого заводу, який буде коштувати до 15 мільйонів доларів. Дирекція має реальний плян проведення цілої будови протягом двох років. У зв'язку із цим фірма закінчить подавання акцій з кінцем січня ц. р. та зареєструє акції на біржі. Управа Клубу старалась продовж останніх років популяризувати ідею купна уділів української фірми і може похвалитись релятивним успіхом, яким є майже 70 тисяч акцій в руках членів Клубу. Управа вважає своїм обов'язком пригадати громадянству, що з місяцем січнем проминає остання нагода купити акції безпосередньо в фірмі. Скільки вони будуть коштувати на біржі, тяжко нині сказати. За всіма інформаціями просимо звертатись до членів Управи Клубу. Управа перевибрана в старому складі: Іван Фур — голова, Григорій Бобків — заст. голова, Роман Трешньовський — секретар, Микола Кавка — скарбник.

ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ!

Українці в Америці стоять в обличчя великої проби. Вже за два місяці вони мають здати іспит із своєї підготованости до громадського життя.

За два місяці відбудеться в Америці перепис населення. З тої нагоди також до наших хат зайдуть державні урядники і м. інш. поставлять нам два важливі питання:

- 1) яка наша матірня мова,
- 2) в якій країні ми народилися.

УКРАЇНЦІ!

Цей перепис — це велика, історична подія для нас!

Без вкладу праці і без ніяких коштів ми нарешті можемо списати самі себе!

Можемо нарешті підрахувати скільки нас і в яких стейтах, та в яких містах ми живемо.

ГРОМАДЯНИ!

Не занедбайте свого святого обов'язку перед Вами, Вашими дітьми і перед цілою українською суспільністю!

На запит, яка Ваша матірня мова, скажіть вписати: у к р а ї н с ь к а !

На питання, де Ви народилися, скажіть: в У к р а ї н і .

Не в Польщі, не в Совєтському Союзі, а в УКРАЇНІ!

Ті землі, які колись належали до Польщі, Чехословаччини і до Румунії, нині належать до України і тому Ваше право і Ваш обов'язок сказати, що Ви родились в Україні.

УКРАЇНЦІ!

Допилюйте один одного! Скажіть своєму сусідові, приятелеві, знайомому, як він має відповісти на ці два важливі питання.

ГЕТЬ БАЙДУЖІСТЬ!

Не кажіть, що Ваша хата з краю. Потрудіться до тих українців, які вже тут народилися і скажіть їм, що на питання, яка їх матірня мова мають відповісти: у к р а ї н с ь к а !

За два місяці відбудеться перепис населення! За два місяці ціла українська суспільність в ЗДА засядає до іспиту національної зрілости!

Від Вас особисто залежить, з яким вислідом ми його здамо!

Від Вас залежить!

ГРОМАДА — ВЕЛИКИЙ ЧОЛОВІК!

Оце висилаємо в світ третє число нашого журналу. За цей останній місяць число наших читачів знову збільшилось. Ми переступили наклад 7.000 примірників. З приємністю відновуємо, що суспільність приймає наш журнал з симпатіями і „відкритими руками“. До Редакції прийшло багато листів з побажаннями і висловами надії, що „Наш Світ“ переміниться з-часом на найбільше поширений журнал у вільному світі і буде вірним речником думок, стремління і бажань цілої української суспільности поза межами Рідної Землі.

Зокрема з нагоди Різдва Христового і Нового Року багато установ, організацій, кооператив і громадських робітників прислали нам зворушливі вислови солідарности з нашою громадською і господарською роботою. Відраділи нас, що особливо багато листів ми дістали з Канади, де наш журнал здобуває щораз більше поширення.

Хай нам буде вільно на ці щирі слова відповісти такою самою щирою подякою. Запевняємо всіх наших Прихильників, що ми свідомі нашої великої відповідальности перед суспільністю і що ми докладемо всіх можливих старань, щоб виправдати надії, які вона на нас покладає.

З Новим Роком, Дорогі Читачі!

„НАШ СВІТ“

Місячник; орган О. У. А. „Самопоміч“ і Т-ва Укр. Кооп. (ТУК)

Редагує Колегія.

Редактор: Роман Ільницький, 68 E 7 St., New York 3.

Редактор господарсько - кооперативної частини: В. Несторович
2991 Trowbridge, Detroit.

Члени Колегії: І. Васишин, І. Витанович, О. Гладішовський, А. Качор, В. Пушкар, Р. Раковський, Ю. Ревай. Співпрацюють: Р. Гурік, В. Кривуцький, А. Мілянич, Я. Попель, Б. Чайковський, В. Шкудор.

Видавнича Комісія „Самопоміч“ і ТУК-у: І. Шепарович (голова), Юліян Ревай — заст. голови, О. Гладішовський — секретар, Р. Раковський і В. Пушкар — члени.

Передплата: \$ 2.00 річно.

Ціна примірника: 25 ц.

“OUR WORLD” — New York.

EDITOR: Roman Ilnytskyj

Printed by EAST SIDE PRESS 71 E. 7th St. NEW YORK CITY

ДЕЩО ПРО ЗДОРОВ'Я І ПРО НЕДУГИ

Курення прискорює смерть

Д-р Гарольд Дорн перевірив по смертні протоколи про 200.000 людей, обезпечених на життя, які померли від липня 1954 до грудня 1956 р.

Смертність між курцями була на 32 проц. більша, чим між тими, що не курили. І немає ніякої різниці, чи хтось курить папіроску чи люльку. Чим більше хтось курил, тим скоріше помер. Смертність серед тих, які курять більше чим одну пачку папіросок денно, є 16 разів більша чим серед некурців. Найчастішою причиною смерти були коронарні недуги серця. Але й тут смертність серед хворих на серце курців була на 63 проц. вища, чим серед тих, що не курили. Другою причиною смерти після серцевих недуг є рак легенів, що його спричинює переважно курення.

Кажуть, що папіроски з фільтром приносять більше користі. Це правда, але для тютюнових фабрикантив. Бо помимо всіх цих пересторог торг їх з року на рік позрюється.

Децо про налі очі.

Яка є скорість людського зору? — Така ж як і світла себто 186 тисяч миль на секунду.

Яку краску видно найдалі? — Голубу. Яка краска найбільше вражає око? — Червона. Чи на випадок втрати одного ока друге також тратить зір? — Ні. Якщо в момент утрати одного ока друге було здорове, а втрачене було під опікою лікаря, то друге око повинно нам служити до кінця життя. Чи деякі звірята бачать у темряві? — Немає звіряти, яке могло би щось бачити в цілковитій темряві.

Чи внаслідок за частого уживання очей можна їх ушкодити? — Ні, радше можемо ослабити їх тоді, коли будемо замало користати з них — все це очевидно під умовою, що не будемо напружувати очей читанням при слабому світлі, або підчас чи зараз після хвороби.

Смерть після шести років непри- томности.

Недавно помер 45-літний Джозе Родрігуез з Асторії, Нью Йорк. Він впав жертвою самоходової катастрофи 15. травня 1954 р. Його завезено до лічниці в Стейтен Ай-

лянд, де він перебував аж до смерти не відзискавши ні на хвилину притомности.

Високе відзначення для собаки

Призначений первісно на страчення бездомний пес „Раф” одержав недавно високе відзначення — щось в роді собачої нагороди Нобля.

Перед роком перевів д-р Адриян Кантровіч у шпиталі Меймонідів в Брукліні делікатну операцію, внаслідок якої в грудях собаки вміщено маленький радіовий апаратик — „скріплювач серця”. Цей апаратик має перебрати функцію серця, коли воно перестане працювати. Ця спроба становить велику надію для пів мільйона американців з пошкодженими серцями. — За цю прислугу людству відзначено Рафа срібним ковнірцем, який йому вложили на шию Анна Кловк і Єлисавета Депаск-ва, що ім цей експеримент урятував життя.

Штучні нирки.

Відома компанія Едісона подарувала медичному центрові при ньюйорському університеті дві штучні нирки, які будуть очищувати кров пацієнта на випадок, коли його власні нирки перестануть працювати. Директор центру д-р Армстронг заявив, що цей винахід урятує багатьом людям життя і облекшить ім терпіння.

Нова вакцина проти дитячого паралічу (поліо).

В трьох американських містах: Гавстоні, Нью Гейвені і Клівленді випробовують нову вакцину д-ра Альберта Сабіна проти поліо. Досі мали її випробувати на 12 мільйонах совєтських громадян. Ця вакцина містить в собі живі, але ослаблені віруси, а різняться від вакцини д-ра Салька тим, що її не треба встрикувати до крові. тільки береться її доусно.

На фронті боротьби з раком.

Нью Йорк. Ньюйоркський відділ Американського Товариства для поборювання рака опублікував звіт зі своєї праці. Це Товариство спонзорує в Нью Йорку чотири дослідні центри, які перевірили докладно стан 2.261 людей. Ці цен-

три одержали на свою працю понад 2 мільйони доларів допомоги. Медсестри відвідали 1.530 пацієнтів вдома 8.571 разів, а під постійною опікою практикуючих медсестер було 107 хворих на рака. 15 пацієнтів одержали 42 трансфузії крові.

Москва. ТАСС повідомляє, що совєтським ученим вдалося видобути з кори одного дерева чисту кристалічну субстанцію, яка нищить ракові клітини.

Одночасно повідомляє ТАСС про відкриття овоча одного з кактусів, з якого можна випродукувати оливу, що її людський організм не абсорбує. Це була ой велика допомога для людей, що мусять дотримувати безтовщевої дієти.

ВСІ МИ СИДИМО В ОДНІМ КОРАБЛІ

Останніми тижнями перекопталась через багато країн світу буртальна хвиля протисемітських виступів. Почалась вона в Німеччині і не минули навіть далекої Австралії. „Плянормірне” переизедення цієї акції каже здогадуватись, що за нею стоять якісь організовані чинники. Ними можуть бути найправдоподібніше комуністи. Проте одне є певне, що якщо це й вони зробили, то напевно не своїми руками. На їх підмову далися взяти залишки закаптурених нацистів в Німеччині і ще не викриті елементи в інших країнах світу.

Нас непокоїть головне те, що також в ЗДА і в Канаді знайшлися чинники, що підхопили протисемітську акцію і провели її в наших країнах. Із загальнолюдського і з українського погляду її треба найрішучіше засудити. В цій країні і в Канаді живуть побіч себе десятки різних національностей і рас. Коли б вдалося якійсь злочинній руці підпалити вогонь ненависти між ними, то це був би початок кінця добробуту і свободи на північно-американському континенті. Всі ми сидимо на одному кораблі. Дискримінація жидів вже завтра може переіменитися в дискримінацію інших малих етнічних груп. Пам'ятаймо про це. Поборюймо між собою кожний ненависницький рух. Наша свобода, і навіть наше життя залежить від того, чи в ЗДА і в Канаді затримається дух толеранції і взаємної терпимости.

Наш Світ

OUR WORLD

ЖУРНАЛ ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНОЇ І ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

ДІДИ, СИНИ, ВНУКИ...

(22. I. 1918 — 22. I. 1960)

Нині на чужині ще три покоління святкують свято Державности і Соборности 22 січня 1918 і 1919 року.

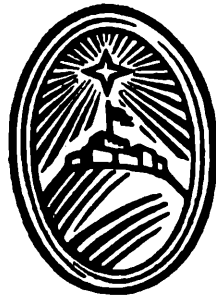
Одне покоління це те, яке його створило, або бодай було його безпосереднім озідком; друге це те, яке виросло в Україні в атмосфері його величі і трагедії невдачі і третє те, яке вже родилося, або бодай виховувалося поза межами Рідної Землі.

Людей з того першого покоління щораз менше між нами. Кожного року хтось з них одинцем, або й цілим „сірим шнурком” — „відлітає у вирій”. Ті, які залишилися в живих, з сідами головами і з обличчями поритими боротьбою і літами, ходять між нами, як жива бувальщина, як свідки і герої всенародної казки, що на коротку мить стала дійсністю і просвітила для нації шлях у її світле майбутнє.

Друге покоління ще із сили віку. Воно виховане на легенді Січня і під впливом його твердих законів — йшло у підпілля, тасмні гуртки, у повстанчі загони, гинуло на шибеницях, наповняло своїм „козацьким тілом” ворожі тюрми і клало свої буйні голови на страшних, але й героїчних просторах засланя Півночі, Півдня і Сходу.

Воно нині дерзає на чужині. Спрагнене ще одного, але вже переможного С'чня, воно тзєрдо рішене „додумати свою думу до кінця” і до кінця „гордо пройти велику дорогу Любові”...

Під боком батьків і дідів дозріває вже й третє покоління. Вже тут і там, хтось з його рядів вска-

кує до українського корабля і хватає за стерно.

Старі і старші з увагою і неспокоєм дивляться на них і ще не знають куди поведуть ті молоді руки український корабель на чужині. Для них бо прославлений Січень вже не може бути такою дійсністю, як нею Він був для першого покоління. Але: чи буде бодай легендою, так як був нею для другого покоління? Чи зорі засвічені над Києвом його дідами

будуть вказувати дорогу також для внуків? А може перерветься на них ланцюг крові і ідей багатьох поколінь?!

Завдання нашого, наймолодшого покоління дуже важке. Може важче ніж першого і другого. Виховане на чужині і зогріте цєю землею, воно не може і не сміє забути за Україну. Йому треба поєднувати в своєму серці два світи, дві ідеї і дві любові. Воно мусить синтезувати. А до синтезу треба видатніших умів і більших сердець як до скрайностей.

Як вони — наші діти і внуки — справляться з цим завданням? Чи виростуть між ними такі індивідуальності, які опанують положення і стануть його панамі?

І вже сама думка, що вони — наша надія і наша гордість — переможуть, що покажуться розумними і благородними — опанують радістю і сповиває надіями.

В 42 річницю Великого Січня діди і батьки звертають свої очі до Києва і до своїх внуків і дітей.

Р. І.

*„Лиш той є гідний життя і свободи,
Хто кожний день їх здобуває знов”.*

*„He only earns his freedom and existence,
Who daily conquers them anew”.*

*„Nur der verdient sich Freiheit wie das Leben,
Der taeglich sie erobern muss”*

Goethe, Faust II, 5.

Phone: GR 5-7430

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO Inc.

141, 2nd Ave., New York 3, N. Y.

(Між 8-ою та 9-ою вул.)

Бюро з ліцензією на висилку пакунків до всіх країн СРСР. Усі витрати, зв'язані з висилкою пакунків, включно з митом оплачуються тут, на місці. Ваші рідні і друзі одержать пакунок без ніякої доплати.

ДОСТАВА ПАКУНКІВ ГАРАНТОВАНА НА 100 ВІДСОТКІВ

Масно на складі великий вибір ШКІРИ — м'якої й твердої. ХУСТКИ — швейцарські, японські, аргентинські та інші. МАТЕРІАЛИ вовняні, імпортовані і місцеві. ПОЛЮТНА — ВСИПИ — ОБСАМИТИ — СТРУКСИ та ін. МАШИНИ для стрижень та НОЖИЦІ. Також німецькі ДІЯМАНТИ в великому виборі для різання скла.
ЦІНИ НИЗЬКІ.

Крамниця відкрита:

ЩОДЕННО від 9-ої ранку до 9-ої вечора,
у НЕДІЛЮ від 10-ої ранку до 4-ої по пол.

ROMAN HANKEVYCH

НАШІ УСПІХИ В МИНУЛОМУ...

(Продовження з стор. 4-ої)

Об'єднання Українців Америки „Самопоміч” і створені на її базі кредитові кооперативи тої самої назви — це два рамена одного організму. „Самопоміч” підготовляє ідейно ґрунт під оснування кооперативи, основує її і є джерелом членства для неї. В той же час кооператива впливає на те, щоби члени були дійсними, а не паперовими. „Самопоміч” wraz із своїми кооперативами має всі дані на те, що скорше чи пізніше в її лавах знайдуться всі українці.

Українська кредитова кооператива може з часом зайняти досить доважне місце в економіці Америки, але вона ніколи не перестане бути українською. До цього не допустить статут, який каже, що членом кредитової кооперативи „Самопоміч” може бути тільки член Об'єднання Українців Америки „Самопоміч”. А статут ОУА „Самопоміч” виважно говорить, що її членом може бути тільки людина українського роду.

Нові обрії відкрилися перед „Самопоміччю” і укр. кредитовою кооперативою після історичної наради кооперативних і громадсько-

супільних діячів ЗДА і Канади, що відбулася з початком вересня 1959 р. в Торонто. Там устійнено спільні цілі укр. кредитової кооперативі ЗДА і Канади і рішено створити для неї один спільний центр.

При такому стані речей треба дивуватися, що у нас взагалі є ще люди, які всупереч своїм власним інтересам стоять осторонь „Самопоміч” й укр. кредитової кооперативі. І тому кличемо всіх людей української крові, без огляду на їх віровизнання і політичні переконання, без огляду на те, чи родилися вони над Дніпром, над Дністром чи над Гадсоном: Ставайте в ряди „Самопоміч”!

Коли у Вашій місцевості немає ще відділу „Самопоміч”, зверніться по вказівки до Головної Управи в Нью Йорку, створить його у себе і починайте якнайскорше статутува діяльність. Тільки така діяльність дасть Вам право одержати згодом чартер на кредитову кооперативу.

Чим скорше підемо цим шляхом, тим краще для нас. Навіть не оглянемося, як у нас виросте поважна, надійна сила, яка заставить усіх — друзів і не-друзів — цінити нас і рахуватися з нами і нашими стремліннями. Вона може нам легше, краще й успішніше забезпечити майбутнє наше і наших дітей і гідно виконати наші зобов'язання перед Батьківщиною.

Поручається українській громаді Метрополії Дітройту

FORTUNA CABINET SHOP

2445 Carpenter St., Detroit 12, Mich. Tel.: TO 5-6289
Одинока українська виробня кухонних шафок (Kitchen Cabinets і предметів домашнього устаткування. Продаж різного роду тиктів, твердого і м'якого роду матеріалів, окуття до шафок, завіс, замків і т. п. Швидка обслуга — приступні ціни.

Написав Ю. Ревай

1960 рік заскочив нас усіх, що працюють на громадській ниві. Застукав нагло і ми ледви астигаємо застановитися над тим, що корисного виконали наші установи в минулому році, та що маємо поставити на першому місці в нашій програмі для виконання в 1960 році. Переглядаючи свої записки з різних нарад та засідань спробую коротко накреслити ті завдання, які стоять перед нами:

1) На першому місці треба поставити питання віднови деяких відділів „Самопоміч“, що з таких чи інших причин приспали свою діяльність.

2) В дальшому треба зробити старання про чартери для нових відділів „Самопоміч“, щоб вони могли оформити для своїх членів кредитові кооперативи. Ці заходи будуть знову між першими завданнями Головної Управи. Тут очікує нас подвійна праця. Насамперед треба переконати наші місцеві відділи, що й вони повинні поставити собі в програму викликання відповідного інтересу для оснування кредитових кооператив серед своїх членів, а потім, ми від Гол. Управи будемо докладати зусиль, щоби такі прохання закінчилися успіхом.

3) Поглиблення й поширення культ. освітньої праці, зокрема тих проблем, що заторкують українську родину, актуальні питання молоді, продовжування гуманітарної праці та різні допомогіві акції будуть і далі на денному порядку наших завдань в 1960 році.

4) На кінець я залишив справу підготовки і переведення чергового Загального З'їзду Делегатів, що його реченець припадає на весну цього року.

Поставивши таку конкретну програму на новий рік, варто буде зробити короткий огляд, бодай в загальних рисах, що досягнули ми в попередньому році та чи висліді тої праці опраздують наше планування на 1960 рік. Ото ж:

1) Відбувши чергу нарад, а зокрема конференцію в Дітроїті, Клівленді й Філадельфії, вдалося поставити нову платформу для видавання часопису, що під назвою „Наш Світ“ виходить спільним органом для широкого загально членства „Самопоміч“, так відділів як теж й кредитових ко-

ператив. Пляноване видавання цього часопису як щомісячника, найкраще може переконати, що поєднання та затіснення співпраці має далекі й широкі впливи.

2) Радісною і приємною була новина, що вдалося перемогти певні труднощі і по довгих стараннях Відділи „Самопоміч“ в Гартфорд і в Ньюарку отримали чартери для заснування й оформлення кредитових кооператив. Кредитові кооперативи під назвою „Самопоміч“ досягнули числа 10. Вислідами їх праці вітшаються не тільки члени „Самопоміч“, але й весь український загаль в Америці.

3) Продовж року переведено кілька збіркових акцій, впливи з

яких Гол. Управа переслала для потреб наших установ в Європі, таких як УМХС і КОДУС.

4) Курси та школи Українознавства при відділах „Самопоміч“ здобули для своєї праці ще більше дозир'я серед українських батьків, про що свідчить приріст слухачів на тих курсах.

Думаю, що намічена програма на 1960 рік та оці коротко схоплені висліди з 1959 року можуть вповні вдозолити всіх наших членів і прихильників та заохотити їх до дальшої ще більше інтензивної праці. До цієї праці і співпраці щиро й сердечно запрошую з імені Головної Управи та від себе, усіх наших членів і прихильників.

НАШІ УСПІХИ В МИНУЛОМУ І ПЛЯНИ НА МАЙБУТНЄ

Написав І. Васишин

Доля ніколи не була для нас українців особливо ласкавою. Нам все віяв вітер в очі. Але великим здобутком у тяжкій боротьбі за національне самозбереження треба вважати те, що ми засвоїли собі одну правду: нам не можна покладатися на чужу допомогу, тільки треба рахувати в першу чергу на свої власні сили. Посторожня допомога прийде аж тоді, коли покажемо, що ми зорганізовані і сильні.

Цей досвід здобули ми ще на рідних землях, особливо після програних визвольних змагань по першій світовій війні. Тоді то закотили ми рукави і забралися до сірої, буденної, мозольної праці з метою мобілізації наших скромних сил і протиставлення їх безоглядному наступові окупанта. Так то, не зважаючи на різні перешкоди, покрили ми були край густою сіткою культурно-освітніх установ, які стали кузницею національної свідомости. Своїми силами розбудували ми власну систему рідного шкільництва, до тайного університету включно. З нічого створили ми нашу кооперацію — ту зброю слабих, ту тиху, мирну армію, яка своєю неголосною, але систематичною працею не тільки параліжувала всі ворожі затії, але й забезпечила народові необхідні до його життя і розвитку засоби і дала йому змогу ста-

вити ще твердіший, успішніший спротив.

Навчені цим досвідом нові українські імігранти, що їх перша повосенна хвиля прибила до гостинних берегів Америки, створили організацію, яка вже в самій назві підкреслила, що в основу своєї діяльності ставить власні сили. Це наша „Самопоміч“.

Тяжкі були перші роки її праці в новій країні поселення. Але запал і віра творять чуда. І оце всупереч сподіванням різних незірних Томів — вже 12 років працює „Самопоміч“ на благо української спільноти. Тисячі ашурансів для наших братів в Європі, біля 40 тисяч доларів пересланих на допомогу тим, яким не пощастило переїхати сюди; допомога ліками й одягом потребуючим українцям по цій і по тамтій стороні залізної зависи; численні укр. шкільки, садочки, дитячі оселі, літні табори, утримувані з фондів „Самопоміч“; численні курси, лекції, доповіді, імпрези; школи українознавства, укр. бібліотеки, власні дома — це побійний тільки баянс праці „Самопоміч“.

Але правдивою її гордістю є 10 кредитових кооператив на терені ЗДА, які об'єднують покищо понад 7.000 членів і зібрали кругло 8 мільйонів доларів капіталу. Це чи не найшчасливіший, найбільше вдалий почин „Самопоміч“.

(Закінчення на стор. 18).

УВАГА! ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ

ЗА ПЕРЕМОГУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ

1 квітня 1960 р. відбудеться в ЗДА сімнадцятий з черги загальний перепис населення. Такі переписи відбуваються регулярно що 10 років. Статистичні дані, одержані з перепису, мають велике значення не тільки для адміністрації, але також для промисловості, торгівлі, суспільної опіки, наукових студій над різними галузями культури і громадсько-суспільного життя, політики тощо. Тільки на основі таких статистичних даних можливе всяке планування на довшу мету.

Для того кожний такий перепис попереджує дбайлива підготовка. Місцевості ділять на квартали, а ці останні на невеличкі секції, які призначаються окремим спеціально до цього діла найнятим особам. Вони мусять у день перепису обійти всі мешкання в своїй секції і вписати кожну особу в переписний аркуш, відповідаючи докладно на десятки питань, поміщених в ньому. Обов'язком кожного мешканця, незалежно від того, чи він є громадянином ЗДА чи чужинцем, подбати, щоби його при тому переписі не поминули і подати до переписного аркуша вірні, докладні відповіді на всі питання.

Нас — українців найбільше цікавитимуть два питання: 1) наша матірня мова і 2) країна, в якій ми народилися. Це незвичайно важлива річ, яку відповідь дамо на ці питання, бо від того залежатиме у великій мірі наша позиція в ЗДА, заспокоєння різних наших вимог і аспірацій. Чим українська група виявиться численнішою, тим більше будуть різні чинники прислуховуватися до її голосу, рахуватися з її волею і йти назустріч її прагненням.

Якже представляємося ми в світлі даних з останнього перепису з 1950 р.?

Беремо для прикладу місто Нью Йорк, якого мешканці належать до близько 90 різних національностей і який являється найбільшим скупченням українців у ЗДА. Гозоримо загальною, бо правдивої кількості українців у Нью Йорку не знаємо. Одні оцінюють її на 40, другі на 50, 60, 80 а то й більше тисяч. На це питання годі знайти докладну відповідь, бо при останньому переписі не узглядувалося ще матірньої мови. Одиноким показником являється країна на-

родження. Але хоч кількість людей, народжених у якійсь країні, не покризається з чисельною кількістю відповідної національної групи, бо ж багато її членів народилося вже в Америці і їх тут не узглянуто, то все ж таки процентове взамовідношення різних національних груп покаже нам наше місце між ними. Тому й даємо для порівняння цифрові дані не тільки про українську, але й деякі інші національні групи. І так ненароджені тут громадяни назвали як країни свого народження такі держави: Польщу 179.878, Мадярщину 51.974, Чехословаччину 30.130, Австрію 124.256, Румунію 29.409, Советський Союз 308.306, маленьку Литву 13.599, а Україну 6.297!

Протираємо очі і питаємо: що це? Де могли подітися українці? Ми привикли до того, що на наших рідних землях фальшувала ворожа влада перепис, щоби применшити нашу чисельну кількість. Нас ділили на українців, русинів, бойків, лемків, гуцулів, „тутешніх” і як самі хотіли. Тому то під час кожного перепису або т. зв. коскрипції мобілізували ми всі свої сили, щоби протиставитися цим нечесним намірам. Але тут ці побоювання чи підозріння позбавлені зякого ґрунту. Американська влада не тільки не думас в якийнебудь спосіб впливати на таку чи іншу нашу заяву, але вона вилучила Україну і то її одинокую — і подас в статистиці мешканців народжених в Україні окремо від тих, що народилися в Советському Союзі.

Правда кількість народжених в Україні не може покриватися з усією кількістю українців у ЗДА, бо цією цифрою не охоплено тут народжених, а доволі велику частину наших людей могли записати в окрему рубрику „чужинців”. Але те саме відноситься й до інших національностей. Так чому ж кількість українців не сягає навіть половини кількості такої невеличкої нації як литовці?

Частинно могли тут завинити особи, які перезодили перепис. Вони або несвідомо або вмисно злобно вписували нам на сліпо назву держави, яка фігурувала на наших паперах. Наші люди будьто з безпідстазного страху, будьто „для святого спокою” або внаслідок недостатньої національ-

ної свідомости скапітулювали і погодилися на таке очеркнення їхньої національної приналежності. Яка шкода, що їм не стало тої резолютності, яку виявив один наш дядько під час скрінінґу в ДП-таборі. Коли скрінінґовий комісар намагався вписати йому польську національність, бо Польща — країна його народження, то він не піддався лише запитав: „А скажіть мені, пане, як кітка приведе на сзїт своїх молодих у стайні, що це буде таке: лощата, телята чи котята?” Комісар усміхнувся, подумав і признав резолютному дядькові українську національність.

В 1950 р. занедбали ми справу перепису і збільшили собою контингент СССР, Польщі, Чехословаччини, Мадярщини, Румунії, частинно Австрії, Німеччини і Югославії. Самі фігуруємо як незначна меншина, з якою непотрібно числитися.

Це наше занедбання мусимо те пер за всяку ціну виправити. Не сумніваємося, що цією важливою справою займеться наша політична репрезентація — Український Конґресовий Комітет. Але поки що якоїсь на більшу скалю закрочної акції не видно. А час наглить, бо від дня перепису ділять нас всего два місяці. Нам треба — і то негайно — вдарити у великий дзвін і розпочати ударну кампанію. Цієї кампанії не виграємо, ані хоч би не знати як гарними статтями в часописах, ані одною-двома лютючками. Ми мусимо змобілізувати і живим словом зогріти весь український загал до цієї важливої, а так легкої, безкоштовної і неризиковної боротьби за нашу українську правду. В кожній місцевості, де проживас хоч би й найменша кількість українців, повинно вже в найближчу неділю відбутися громадське віче, в якому взяли би участь всі наші громадяни без огляду на їх релігійні чи політичні переконання, або на місце їхнього народження. Після обговорення ваги і далекосягlosti цієї справи, треба візвати приявних, щоби вони самі виконали цей свій не тяжкий національний обов'язок і притягнули до цього своїх приятелів, знайомих і сусідів. Накінець слід обрати окремий комітет, що в його склад узійдуть представники всіх ділень і всіх організацій, що діють на терені

ІНТЕГРАЦІЯ І НАШ КРЕДИТОВО-КООПЕРАТИВНИЙ РУХ

Написав В. Несторович

„Припинити денационалізацію еміграції, значить (для провідних кіл) насамперед стати на чолі інтеграції, дати їй провід, зміст і мету”.

(Зо статті „На що рішаємось” — „Наш Світ”, ч. 2).

1. В розшуках нових доріг.

Думки, що їх проголосив у нашому журналі Р. Ільницький, не тільки оригінальні у своїх założеннях, але й відважні змістом. А передовсім вони свідчать, що середнє покоління, до якого треба зарахувати названого автора, не розгубилось в обличчі нашої еміграційної дійсности. В його середовищі є такі, які уважно приглядаються до неї і приходять до висновків, гідних глибшої аналізи. Середнє покоління бачить з одної сторони все ще провідну старшу генерацію з її емоційною насиченістю минулим, консервативну в ідеях, звичках і традиції та склонну до рідного „гетта”. І з другої сторони спостерігає підрастаючі кадри молодих і наймолодших, податних на ділання настирливої дійсности в чужині, яка стає для них вже не прибраною чи другою, а єдиною батьківщиною. Добре, що є серед нас люди, які з пасією шукають виходу з загрозливої ситуації нашого буття.

У своїх „держаннях” (як висловлюються тепер в підсов. Україні)

Ільницький протиставить процесові денационалізації процес нашої інтеграції в американське і канадйське життя, тобто вростання в місцевий ґрунт із захованням етнічної самобутности. Він вважає це конечністю і радить розгорнути якнайширшу акцію в цьому напрямі. Не бажаючи залишитись лиш теоретиком, може таким, як один з героїв „Мандрівки в молодість” Максима Рильського, що то

„...замки малював думками
золоті,
А й хижі простої не вивів у
житті”...

Ільницький зваз береться до справи конкретно. Він накреслює, як ця акція мала б виглядати і вказує на ОУА „Самопоміч” як реалізатора „інтеграції” в його концепції, реалізатора хоч би тимчасового, але сміливого і негайного. Коли взяти до уваги те, що він як редактор „Н. Світу”, стоїть близько до цієї устави, можна бути впевненим, що він заміряє для найближчого її з'їзду опрацювати деталі свого проєкту і представити його цілком зрілим і до полробити опрацьованим.

2. Один із зразків „інтеграції”.

Автор цих рядків зупинився думками при концепції Р. Ільницького про інтеграцію, маючи на увазі український кредитово-кооперативний рух і волю, яку ця

концепція могла б у ньому відіграти.

Відомо, що наш кооперативний рух в Америці і в Канаді зродився і зростає в кліматі задушезних бажань нашого національно-господарського самовияву, в „старо-крайській” (що так скажемо) ідеологічній тонації, з частим підкреслюванням заслуг кооперації колись на землях України, навіть з примінюванням тих самих гасел, прийомів і навіть змісту. Це й відрізняє нашу кооперативну політику, зокрема в секторі пропаганди, від такої ж політики амер. і кан. кредит. юній. Відомо теж, що ми творимо кредитові кооперативи з членським запліччям виключно українським, бо або на базі інших організацій зі суто національним обличчям, бо й такими є і наші церкви. Ми проголошуємо окремих український кооперативний рух, підбудовуючи його організаційно (централі, з'їзди, конгреси, преса) й ідеологічно.

Дехто може спитати: яка ж це тоді „інтеграція”, коли є своє членське „гетто”, своя організаційна побудова і надбудова, своя кооперативна філософія і пропагандивна політика з яскравими національними акцентами.

Та власне в тому й міститься половина змісту „інтеграції”, яка згідно з задумом Ільницького, має бути заборолом денационалізації. Друга половина змісту міститься в тому, що вимагає від нас терен наших дій, умовини буття і щораз більше масове сприймання нашими людьми того, що називається американським чи канадйським „вей оф лайф”.

Наш кредит.-кооперативний рух переплітається з рухом загально-американським і канадйським не тільки задля закону, якому він підпорядкований, але теж задля організаційних господ.-фінансових і інших вимог. Отже наш рух не проходить у тісних рямцях нашого „гетта”. Зберігаючи наше етнічне обличчя, він дозволяє виявити себе перед американцями чи канадйцями, показувати нашу організаційну спразність, нашу солідарність і розумне господарення своїм (члени) і громадським (проводи кредитівок) грошем. А національний характер нашого руху ні трохи не перешкоджає включатись у загальний кредито-

даної місцевости. Обов'язково заповнити до участі і співпраці в тому комітеті представників всіх українських церков. Цей комітет полілить місцевість на ділянці і секції та призначить людей, які обіймуть раз або й більше всі українські родини в своїй секції і візвуть їх, щоби без вагання подали за свою матірню мову — мову українську, а за країну свого народження Україну (якщо вони не почилися в ЗЛА). Гадаємо, що організацією цієї кампанії займуться негайно відділи УКК при якнайактивнішій піддержці з боку всіх наших організацій, а в першу чергу відділів „Самопоміч”. А де немає відділів УКК, там повинні взятись за це діло відділи „Самопоміч” чи інші піючі там організації або в крайній мірі наші люди доброї волі.

Сповненням цього нетяжкого о-

бов'язку виправимо наші попередні занебанья і виконаємо свою повинність супроти нашої приблизної батьківщини — Америки, даючи їй відні інформації про нас. Але далеко більшу прислугу зробимо самим собі і загальній українській справі. Рішенням нашої дійсної кількості заставимо компетентні чинники піняти нас і числитись з нами і нашими вимогами. Пим відкриємо нашим людям шлях до крапих, провідних позицій в громадсько-суспільному житті і адміністративній праці громад. А велич за цим промостимо дорогу нашим представникам до законодатних установ, а може й федеральних установ, де вони будуть обопонями наших інтересів і широкими борнями за нашу українську правду.

І. Василюшин

во-юнійний рух, в його дії. Наші кредитівки належать до стейтових надбудов (Ліги, тощо), до КЮНА (Нац. Асоціація Кред. Юній), беруть участь у конференціях, курсах і виставах, проявляють себе в дискусіях, обмінюються пресою, впливають своїми голосами на різні постанови. Діяльність наших кредитівок бачуть не тільки урядові установи.

Маючи все те на увазі, можемо без пересади ствердити, що наш кредитово-кооперативний рух представляє собою вже тепер один із кращих і реальніших зразків інтеграційного процесу. Мимо своєї молодости він імпонує вже американцям чи канадійцям не-українського роду. Хіба ж він не мусять імпонувати також нашій молодій генерації, американцям чи канадійцям українського походження? Відповідь на це питання може бути тільки позитивна.

3. Осучаснення збільшує шанси.

Міцніше пов'язання української молоді генерації з нашим кредит.-кооперативним рухом, це справа не тільки відповідної його пропаганди. Це справа ще більшої ніж досі „акліматизації” самого руху. Наша кред. кооперація повинна, на нашу думку, віддати ще більше ніж досі дань вимогам життя, добі й обставинам. Коротко: вона повинна якнайбільше осучаснитись. На наших очах проходить тепер велика переоцінка суттєвих, докорінно-догматичних понять в обох могутніх суспільно-господарських системах: в капіталізмі (його „ународнення”) і в соціалізмі (знецінення марксисту). Назвіть найбільше консервативні установи, якими є церкви в Америці і в Канаді, зберігаючи непорушними свої канони, рівночасно в різних напрямках модернізуються, йдуть на поступки новітнім вимогам.

Не знаємо, чи колись виявиться потреба ревізувати щось в ідейних заложеннях кооперації. Тепер вони мусять залишитись незмінні. Зате в арсеналі тактичних заходів і пропагандивних засобів не одно можна мабуть змінити, закинувши все, що надто вже „олдфешенд”, що „не бере”, що не промовляє ні до розуму ні до душі сучасної нашої людини в Америці і в Канаді.

Та це вже одна з тем, що їх може ширше захоче розглянути запланований конгрес української кооперації. Ми скорочуємось тут тільки до натяку. У фінансовій ді-

ПРИЙМАЙМО АКТИВНІШУ УЧАСТЬ В ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ АМЕРИКИ

Написав адвокат В. Стек.

Дасмо слово адвокату В. Стеку в справі, яка має дуже важливе значення для українців з ЗДА і в Канаді і яку ми всесторонньо обговоримо в наступному числі нашого журналу.

Адвокат Стек народжений в ЗДА є діячем демократичної партії.

Кожний громадянин, незалежно від його політичних переконань, походження чи етнічної приналежності, має певні зобов'язання супроти своєї батьківщини — Америки. А одним з найперших його обов'язків — це голосувати й приймати активну участь в громадському і політичному житті.

Наші предки створили з цієї країни твердиню свободи. Вони стали вільними, щоби: думати про себе, працювати для себе, говорити за себе, молитися там і так, де і як їм совість наказує і обирати собі своїх представників і провідників. А ми мусимо йти слідами наших предків і те саме робити.

Нераз чуємо питання, коли ми нарешті видвигнемо нашого власного кандидата на який небудь публичний уряд?

Як американець українського походження хочу тут дати декілька відповідей на це питання. При тому застерігаюся, що під цю пору я не є кандидатом на ніякий публичний уряд.

Перш за все треба нам пізнати і зрозуміти якслід нашу дійсність. А та дійсність така, що всего біля 30 проц. українців зареєструвалися будьто в демократичній, будьто в республіканській партіях. Реш-

лянци ми збудували досі 3 роди установ: заслужені братські союзи, позичково-щадничі каси і кредитові кооперативи. Ці останні мають найбільші шанси кількостевого росту, а з тим й масовості і посилення „інтеграційної” прикметности, яку вже в великій мірі посідають. В цьому велика вагистість цього нашого дорібку в місцях тривалого поселення, що його називаємо: Український кредитово-кооперативний рух.

та — це або т. зв. незалежні або незорієнтовані виборці, або вкінці такі, що не йдуть до голосування взагалі. Найвищий час перевиховати одних і других і освідомити всю українсько-американську спільноту як велике значення має в демократичному устрою масове голосування.

Вкінці годиться завважити, що наші люди оцінюють партії і кандидатів не на основі історії їх попередників, лише на основі їх принципів і програм. Так нпр. багато наших виборців голосували за республіканцем Айзенгавером, хоч вони переконані демократи.

Коли ж нам удасться освідомити наших виборців і наклонити їх до того, щоби вони зареєструвалися в одній або в другій партії, тоді такі вагання і скоки будуть неможливі і ми зможемо добитися певних успіхів.

Коли б ми зуміли добитися такої зміни в наставленні і поставі виборців, то тоді мали б ми рахувати на те, що політичні партії змінять свою політику супроти нас і допустять до участі в репрезентації і проводі нашої спільноти.

Не забуваймо, що силу американських політичних партій мірється кількістю зареєстрованих у ній виборців. Так воно було і є в цілій Америці. На цій основі обрано недавно контролером Скрентона (3-го по величині міста Пенсильвенії) американця українського походження п. Едварда Полея.

Коли приглянемося нпр. ситуації в найбільшому місті світу — Нью Йорку, то переконаємося, що тутешнє найбільше скупчення українців має дуже багато здібних, досвідчених і політично вироблених чоловіків і жінок. Але тільки незначна частина з них бере участь в американському політичному житті. І тому ми не можемо похвалитися якимись значнішими успіхами. Мусимо ствердити, що українська громада в Нью Йорку політично дозріла. Сьогодні маємо багато більше українських професіоналістів і бизнесменів, багато більше освічених і національно свідомих громадян, чим інші національні спільноти, які однак зуміли провести своїх людей до

ДО КОГО МЕНІ ЗВЕРНУТИСЯ ?

Написала Надя Гладшівська-Шмігель

Це питання нераз собі ставимо, коли у нас, дома, заіснують складні проблеми чи то у взаєминах між подружками чи між батьками а дітьми. От наприклад:

Тринадцятилітній Юрко втікає часто зі школи. Ніхто дома не знає, куди Юрко ходить. Його товариш каже, що бачив Юрка з групою незнайомих хлопців, як вони грали в карти, викрикували та бились у сусідньому парку. Батько й мати пробували всяких способів. Батько старався гозорити з Юрком, щоб в цей спосіб вплинути на його поведінку. Та це не помогло. Батько стратив терпець, став погрозувати, а відтак став строго картати хлопця. Мати плаче: каже, що Юрко „зажене її до гробу”, докоряє, що він невдячний. Всі ці спроби батьків змінити поведінку Юрка не мають ніякого вислідку. Батьків кличуть до школи і вказують на Юркову погану поведінку і погані оцінки в науді. Безрадна мати зверталась вже до сусідів і приятелів за порадою. Кожний піддає іншу думку. Тета Марта докоряє родичам, що Юрка розпустили, він одиниак і розпещений, дістає від родичів, що лиш забачає. Треба Юрка гостріше вести, картати, а тоді може ще щось з нього буде. Сусідка, пані К., вважає, що для Юрка треба мати зрозуміння, здобути його довір'я, а не карати. Ще одні знайомі радять Юрка ви-

репрезентації в політичному і суспільному житті міста. Вони досягли цих успіхів своїм тісним об'єднанням, своєю організованістю і участю в житті і праці тої чи іншої політичної партії.

Коли і ми підемо цим шляхом, коли перестанемо бути бездіяльними і байдужими, то напевно здобудемо належне нам місце серед загальноамериканської спільноти.

Тоді теж зможемо подати видатнішу поміч нашим понезоленим братам. А добро загалу і його будучність повинні ми поставити понад наші особисті уподобання і вигоди.

Відкиньмо все, що нас ділить, роз'єднює і згуртуймо всі свої сили для осягнення нашої спільної мети.

слати до знайомих поза містом, бо міське оточення має на нього поганий вплив. Хоч всі ці поради щирі і диктовані приязню і співчуттям до Юркових родичів, вони не знаходять в тому ніякої розв'язки і ще більше розгублюються. Кого їм послухати? Як їм поступати? Родичі самі себе питають, де зробили помилку у вихованні дитини. В американській пресі аж за-багато читається про злочинність дітей, втікання зі школи, крадіжки ітп., а все спричинене недоглядом родичів. Тож і Юркові родичі відчувають якесь невиразне почуття вини; вони стурбовані, нещасливі. Одно другому починають робити докори та закидають собі помилки у вихованні дитини. Дома постає нестерпна атмосфера.

Чи справді немає розв'язки становища тої нещасної родини?

У Західному світі зитворилась нова професія, яка спеціально займається несенням помочі родинам, чи поодиноким їх членам, у випадках родинних конфліктів, от хоч-би вроді вище наведеного прикладу. У кожному більшому місті існують родинні поради (Family agency, Social Service Agency), як також поради для дітей з емоційними проблемами (Child Guidance Clinics). У цих агенціях працюють фахівці (Social Workers), які після коледжу покінчили спеціальні університетські дволітні студії для соціальних працівників.

Коли входимо до такої агенції, зразу завважуємо прихильне до нас ставлення з боку працівників. Для них зрозумілі наші переживання і наші турботи. Ніхто з них не дивиться на нас, як на слабодухих чи безвартісних людей, але навпаки виявляє до нас співчуття, а навіть пошану за наше бажання збудувати кращі життєві умовини для себе і нашого найближчого оточення. Нераз чується призначення від клієнта за те, що перший раз в житті його хтось хотів вислухати і старався його зрозуміти. Фальшивим було б думати, що працівник агенції зможе всі труднощі розв'язати немов би якоюсь чародійною силою, сам без нашої співпраці. Часто багато з клієнтів таких агенцій, коли після одного чи двох інтерв'ю не завва-

жує якихось радикальних змін у свому положенні, вирішує, що цілий той Social Work це тільки обман. Тимчасом покращання нашої родинної ситуації залежить від тісної співпраці з працівником агенції. Ми мусимо бути щирими з ним, але і з самим собою: мусимо щиро вглянути в наше відношення до нашого оточення, без затаювання негативних сторінок нашої поведінки чи поглядів. Часто цей процес для клієнта болючий. Однак хто раз сам себе в тому напрямі переміг і успішно пройшов процес „самозрозуміння”, той навіть не вмє оцінити, яку велику прислугу віддав сам собі і яке це велике значення має для дальшого шукання розв'язки виходу з його життєвих труднощів.

Ви питаєте, скільки така поміч від агенції коштує? Це залежить від висоти Вашої заробітної платні. Таким критерієм керується Community Service Society, притримуючись т. зв. sliding scale. Інші агенції побірають 10 дол. від одного інтерв'ю.

Помічна роля тих агенцій в Америці відзеркалюється найкраще в їх скорому розрості, як також в числі клієнтелі, що шукає в них поради. Про розмір праці тих агенцій може свідчити хоч-би потреба зазести так зв. waiting list (час чекання): після двох чи трьох інтерв'ю звичайно треба ждати якийсь час, поки агенція зможе приділити постійного Social Worker-а, з яким клієнт буде старатись спільно розв'язати турбуючу його проблему.

ВСЕ

потрібне Вам

має на складі

АРКА

48 Е. 7 вул. в Нью Йорку

(тел. GR 3-3550)

ЩО ДАЛО СИЛУ І РІСТ УКРАЇНСЬКИХ

КООПЕРАЦІЙ?

(Стаття друга)

Що було причиною сили і росту української кооперації на рідних землях? Що було тим цементам, що об'єднувало тисячі кооперативів в одну нерозривну цілість?

На це можемо відповісти коротко. Сила росту української кооперації крилася в тому, що вона виросла на старих традиційно-побутових формах спільчанської ідеї, глибоко закоріненої в українському народі. Згадаймо наші славні толоки, спільну обрібку землі (супряг), самопомогу на передівку або при різних стихійних нещастях (пожежі, повені тощо) і інші добросусідські звичаї; віча за княжих часів, демократичний дух нашого козацтва, зокрема Січі, чумацтво, по містах церковні братства, ремісничі цехи, бурси, а останньо розвиток різних релігійних, культурно-освіт. і господарських товариств. Це ця таємна солідарницько-суспільна сила, яку відчували й належно оцінили провідники української кооперації і яку використали в своїй організаційній роботі, впрягаючи її в організаційну і дисципліновану форму дво-або триступневої побудови поодиноких видів кооперативів, об'єднаних разом в одній ідейно-координаційній централі, якою на західно-українських землях був Ревізіонний Союз Українських Кооперативів, а за часів української державності Центральний Український Кооперативний Комітет у Києві.

Про цей гін, притаманний українському народові, жити організовано й дисципліновано в 1938 р. Юрій Липа, у своєму знаменитому творі п. н. „**Призначення України**”, писав так: „Не в російського типу орді і не в змеханізованій по-німецьки масі можуть українці себе виявити, лише в традиційних і міцних групах. Добровільне об'єднання тих груп коло одного суспільного явища, чи засади, то є сила українського суспільного життя, підстава його організації” (всі підчеркнення наші — А. К-р). А далі цей сам автор у тому ж самому творі писав: „**Українська нація** (автор часом уживав слова раса в значенні нації — прим. А. К.) — це нація солідаристів, яких

суспільний ідеал — група, а не індивідуальність”. І „тому — горить далі Ю. Липа — нема іншої дороги до організації української нації, як тільки укладання взаємовідносин українських груп. Ніяка імпровізація, ніякий експромпт-гістерія, лише договір груп, як вияв одности характеру нації”. Бо договір — це закон, а для українця важним є, щоб усе було „по закону” і чим він ближчий до своєї крові, тим сильніша в нім потреба „законности”, справедливости, що регулюють відносини українських людей на підставі їх власної традиції і звичаїв”.

О! Як інакше виглядало б сьогодні українське політичне й громадське життя, коли б усі провідники наших громадських і політичних організацій вдумалися глибше в ці слова-істини Ю. Липи і мали їх усе на увазі під час своєї громадської роботи.

Ці притаманні прикмети почуття солідаризму, почуття справедливости та законности, добровільности об'єднань і нахилу до співпраці український народ має у своїй крові. Це спадщина наших батьків. Вона живе в масі українського громадянства і передається з роду в рід. Цю кровну спадщину привезли наші люди й до Канади та ЗДА, чого доказом є наші церкви, народні доми, видавництва і сила силена різних організацій, в тому й кооперативних. І коли провідники цих організацій, по довгих шуканнях і спорах, зуміли побороти свої групово-еготистичні амбіції, то вони для координації своєї роботи знайшли спосіб для об'єднання в Комітеті Українців Канади і Українським Конгресовим Комітеті, а громадянство цю акцію цілком піддержало. А далі, добра воля і свідомість відповідальности в провідників довели до створення Панамериканської Української Конференції, а говориться про потребу Світового союзу чи конгресу українців.

Солідаризм, потреба договору груп і шукання законности в політичному житті довели нашу еміграцію в Німеччині в 1947 р. до

створення Української Національної Ради і Державного Центру.

Здається, що наведених прикладів досить, щоб довести, що кооперативна ідея організованої співпраці й самопомоги на основі договору й законности, все перемагала і перемагає в українському народі, коли тільки не входять в гру чужі сили і зла воля принагідних провідників. Врешті інакше й бути не може, бо цей здоровий вияв організованости на основі договору й законности, — це органічний вияв українського народу, при помочі якого він хоче й може себе двигнути на вищий щабель культурного, господарського і політичного життя. Іншого способу нема. Все інше — анархія, або насилля.

Це мусимо мати на увазі й ми кооператори, коли хочемо позитивно говорити про організацію нових і розбудову існуючих кооперативних установ у Канаді і ЗДА та про можливости їх праці.

Кооперативний центр — вимога життя.

Якщо хочемо говорити про українську кооперацію, чи правильніше про українські кооперативи в Канаді і ЗДА та про їх ріст і силу, то мусимо погодитися, що ріст і сила кооперативів є прямопропорційні до їх організації. Досі ми думали про організацію поодиноких кооперативів, а тепер на зрів вже час думати про організацію всіх українських кооперативів в один спільний кооперативний центр-осередок.

Мета й завдання такого центру дуже скромні, а саме: а) ширити кооперативну ідею, б) підносити рівень кооперативного життя в існуючих кооперативах, в) давати правні поради при заснуванні нових кооперативів, г) давати вказівки та інструкції щодо-діло-і книговедень, г) впроваджувати своїх членів у загальне кооперативне життя Канади і ЗДА, а також і всього кооперативного руху в світі. Це все.

Щоб однак цей кооп. осередок, чи центр міг виконати ці, як я назвав, дуже скромні завдання, він мусить мати позне зрозуміння серед своїх членів і їх повну моральну й матеріальну піддержку.

Про потребу такого ідейно-координаційного осередка, здається не треба нікого переконувати, бо це вимога самого життя. Нема ні одної країни в світі, де б кооперативні установи могли існувати й

розвиватися, на дошу мету, не маючи власного ідейно-фахового осередка.

Блискучий розвиток української кооперації в Східній Україні в рр. 1917-1920 і в Західній Україні в рр. 1922-1939 — це в першу чергу заслуга ідейних осередків: Центрального Українського Кооперативного Комітету в Києві і Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові. Вони планували роботу і слідкували за правильним її виконанням, а найголовніше вони стояли на сторожі кооперативної ідеї і кооперативних засад.

Один із найвизначніших західньо-українських кооператорів останнього часу бл. п. інж. Ю. Павличковський при організації Краєвого Комітету Організації Кооператив (ККОК) у Львові, зараз після першої світової війни, говорив: „якщо українська кооперація має відіграти роллю побудови нового економічно-суспільного життя на післявоєнній попелищі, то вона не може бути хиткою організацією роздріблених змагань поодиноких кооператив, чи кооператорів, які не знають ані своєї мети, ані свого призначення у спільній праці українського кооперативізму, ані теж не знаходять відповіді на питання їх відношення до явищ і подій, що стоять поза кооперативним середовищем”.

Вдумаймося в ці слова і побачимо, що вони не втратили своєї актуальності для нас і тепер, на канадській чи американській землі.

БРАТИ

I. Т. РОМАШКО

НАИБІЛЬШИЙ ВИБІР ВИН

I ДОМАШНІХ,

ІМПОРТОВАНИХ ГОРЛОК

мають на складі

178 E 7th St. N. Y. C.

Tel.: OR 3-4770

СПЛАЧУЙТЕ СВОЇ ДОМИ

Написав Д. Кривуцький

Це справа великої правної і господарської ваги для всіх українців, що купили старі вживані дома у власників, чи продавців. Чимало наших людей має сьогодні клопоти й судову тяганину тільки тому, що недбало чи не уважно віднесли до сплати власникам їх належності за куплені дома.

Купуючи старий, вживаний дім на місячну сплату ратами, майже кожний покупець має переконання, що коли виплатить власникові деяку суму грошей (залежно від договорення з власником чи його представником) він, на другий день після підписання стандартної форми „лендконтракту” (land-contract) стає ніби повним власником того дому з усіма його прибудівками чи устаткуванням (для пралень, пекарень, гросерень і т. д.). Але насправді, юридично, це не так просто.

Щоб ясніше зрозуміти таку купівлю вживаного дому, мусимо сказати, що деякі стейти, як напр. Мішігенський, обороняють матеріяльні інтереси власників домів, мало дбаючи про інтереси купуючих.

Передусім підставою ваших зобов'язань до власника є „лендконтракт”, де зазначена сума продажу-купівлі дому, її сплати і речинці. Купуючий стає повним власником дому з „льотою” і всіма приваженостями лише після сплати всієї суми належності. Це звичайно діється в межах 10 років. Якщо ви з якихось причин не можете регулярно сплачувати рат, власник може подати до суду і в цьому разі суд завжди соїть на боці власника, а не купуючого, не входячи в причини, чому цей не платив, чи не платить (страйк, хвороба, смерть). Бувають у покупців різні судові клопоти і неприємності, що іноді доводять до втрати не тільки купленого дому, але й вплачених грошей.

Іноді трапляються випадки. Ось із якої причини згорає дім, або пожежа його дуже пошкоджує. Тому, що забезпечення дому до сплати повної суми його вартості належить до власника, цей одержує остаток належної йому суми грошей, а також відшкодування, що, звичайно, дорівнюється усій сумі забезпечення. Покупець може одержати лише забезпечення

меблів чи одягу, якщо він це відповідно оформив.

Коротко: маючи „лендконтракт” на руках, покупець не є повноцінним власником дому в правному відношенні до часу, поки не сплатить всієї вартості дому, тобто поки не одержить т. зв. „deed” — документу про передачу повного права власності, зареєстрованого в суді, та крім того формально-оформленої передачі забезпечення.

Ми вважаємо дуже мудрим і юридично-правильним кроком, коли покупець дому сплатить власникові решту його належності, позичаючи потрібну суму в наших кредитових кооперативах на тих самих умовах.

Спитаєте: що ж він виграв на цьому? Він зразу стає повним власником усього дому і його забезпечення. Видача кредиту оформлюється звичайним моргеджом на 5 років, залежно від стану дому. Кошти оформлення є до 25 дол. Якщо трапляться труднощі зо сплатою рати, то довжникові нічого не загрожує. Він приходить до своєї кредитівки і просить відкласти на 1-2 місяці, запевнивши, що заплатити, коли закінчиться страйк, „лайоф”, чи щось інше.

Справа сплати „лендконтрактів” у Дітроїті вже урохомлена. Люди розуміють свою вигоду і просять допомогти їм викупити вживані хати у власників.

100 мільйонів доларів річно викинутих в болото.

Головною причиною деяких тяжких недуг є опасистість. Люди хотіли би втратити дещо із своєї надмірної ваги в легкий спосіб при допомозі таблеток, розчинів, механічних винаходів тощо. Це використовують різні несовісні фірми, які випустили на ринок масу різних „чудодійних” винаходів, за які люди платять понад 100 мільйонів доларів річно. Вони не хочуть зрозуміти, що немає середника, який без довших зусиль звільнив би їх від зайвого товщу. Поклади товщу ані не топляться, ані не розпускаються. Товщ мусить перемінитися хемічно у воду, двоокис вугля й інші субстанції, щоби в тій формі залишити людський організм шляхом через легені і нирки.

ВІСТІ З ЖИТТЯ КООПЕРАТИВ

Звернення

Кілька слів до Проводів Кред. Кооператив, або до визначених ними для зв'язку з нами Пресових референтів.

Січень — це місяць, коли в кредитівках йде гаряча підготовка до річних заг. зборів, інтенсивна праця над виготовленням ділових і рахункових звідомлень та коментарів. Тому не диво, що в цьому числі ми не могли подати більше про те, що діється в зацікавлених нашим журналом Кредитових кооперативах. Вони не мали змоги підготувати відповідний матеріал.

Дуже просимо внормувати справу висилки матеріалів, призначених до друку в колонках поодиноких кредитівок, а які дотичать життя і праці Вашої Кредитівки. По можності просимо виготовляти машинописи, бо з рукописами є труднощі в друкарні. Скерувати всю пошту просимо до Дітройту (гл. на окладинці адресу госп.-кооп.редактора), бо інакше справа непотрібно затягається і комплікується. Число заплановано випустити 15-го кожного місяця. Тимто матеріал повинен бути в редактора в Дітройті вже 1-го кожного місяця, з виїмком рахункових замкнень (бальянсів), якщо їх кредитівка хоче публікувати. Вони ж бо вимагають 2-3 днів після закінчення місяця.

Бажаючи поставити наш журнал на висоті і забезпечити швидкою і доброю інформацією, просимо Управи Кредитівок допомогти нам у цьому своєю співпрацею.

Редакція

PORK SAUSAGE

Ingredients
Pork, Salt, Pepper, Fennel
Seeds, Salt Petre

COOK THOROUGHLY

ILKO TASHCHUK

Prime Meats — Poultry —
Provisions Grocery
152 Ave. C, New York C.
CA 8-2886

ВІТАЄМО НОВУ УКРАЇНСЬКУ КРЕДИТОВУ КООПЕРАТИВУ

В останній хвилі довідуємося, що вперті заходи Відділу „Самопомочі“ в Пассейку, Н. Дж., піддержані активно Головною Управою „Самопомочі“ і Товариством Укр. Кооперації увінчалися успіхом і Федеральне Бюро затвердило чартер на оснування кредитової кооперативи в Пассейку.

Таким чином ряди наші скріпилися ще одною — дванадцятою з черги — господарсько-фінансовою станицею.

Вітаємо нову кредитову кооперативу та бажаємо їй якнайкращого розвитку для добра її членів і всієї української спільноти, а українську громаду Пассейку й околиці закликаємо піддержати всесторонньо цю нашу нову національну твердиню.

РЕДАКЦІЯ

ДЖЕРЗІ СИТІ — Н. ДЖ.

НАШ БАЛЯНС

Майно:	
Каса	7,154.65
Депозити	5,173.92
Позички	239,480.00
Рухомости	434.82
Інші активи	620.00
Разом	252,863.39
Зобов'язання:	
Уділи	221,339.22
Резерви	8,721.62
Позика	15,000.00
Соц. забезпечення	59.00
Розрахунок	3.00
Нерозділений зиск	600.00
Зиск за 1959 рік	7,140.05
Разом	252,863.39

Цей бальянс говорить про дальший ріст Кредитівки. Зріст на уділах виносить 76,338.00 дол., на позиках 87,014.00 дол., і на бальянсовій сумі 82,506.00 дол. Резерви зросли о 3,000.00 дол., а коли зі зиску за 1959 рік відіймемо 6,100.00 дол., потрібних на виплачення дивіденди, то 1,000.00 дол. збільшить нерозділений зиск з попередніх літ до суми 1,600.00 дол. Великим досягненням є зріст членства на дальших 100 осіб; разом всіх членів 480.

В 1959 році Кооператива уділила 235 позичок на суму 277,428.00

дол. Найвища позика 5 тис. дол., найнижча 20 дол. Зі зміною закону кред. кооператив Кредитівка уділяє тепер позики на 5 літ до висоти 5 тисяч дол. на одного члена. Позики до 400 дол. видається з одним, або без ручителя, вище 400 дол. з двома, або більше ручителями.

Ощадності приймаємо до висоти 10 тисяч дол. на одного члена і платимо 3.75 проц. дивіденди за 1959 рік, а на 1960 рік Дирекція пропонує платити 4 проц дивіденди. На будуче дивіденду начислятиметься два рази річно, в місяцях січні і липні. Ощадності, вложені до 5-го дня кожного місяця приносять дивіденду вже від першого дня тогож місяця. Кредитівка забезпечує на свій рахунок ошадності на життя члена до висоти 1,000 дол. Кооператива забезпечує безплатно для члена і позикки до висоти позиченої суми. На випадок нещастя, або непрацездатности члена, ні родина, ні ручителі не відповідають за позикку. В минулому році Кредитівка святкувала 5-ліття свого існування, яке відмічемо „кооперативним вечером“.

(Закінчення на стор. 12)

ДВА МІЛЬЙОНИ

Кредитівка в Шикаго, перша між нашими кооперативами, здобула 2 мільйони доларів. — Ред.

Зі словом а то й поняттям МІЛЬЙОН я зустрівся ще малою дитиною, ще заки почав ходити до школи. Прислухуючись до різних розмов в хаті й не розбираючись вповні в розмовах батьків про (польські) мільйони, запитав я маму, що це є мільйон? Мама відповіла: щоб дочислити до одного мільйона треба безперервно числити день і ніч. Це було для мене дуже переконливим аргументом, бо в моїй диточій уяві це був доволі довгий час.

Пізніше, вже в школі, вичитував я різні історії про американських мільйонерів, про їхній незвичайний спосіб життя, про своєрідне самолюбство та всякі інші „сензаційні“ часописні історії. Ніколи не сподівався, що я колись стану також співвласником мільйона. Так! Це не жарти!

Наша Кредитова Кооператива в Шикаго, якої я і ціла моя родина є членами, замкнула 1959 рік сумою ДВОХ мільйонів доларів. Отже парафразуючи мого доброго колегу Ву-Ву, який у вільних хвилинах і при доброму настрою пише часом фейлетони, я став також співвласником мільйона. Правда, даремно хтось буде дошукуватись у статейці про наші два мільйони якоїсь спеціальної сензаційності. Ні, наші МІЛЬЙОНИ, якщо вміли промовити людською мовою, оповіли б зовсім несензаційні, а глибоко життєві історії, історії пересічних людей, що важкою працею заробляють на прожиток, історії людей, що з почуттям громадянського обов'язку віддавали і

здідають свій вільний час для ще кращого розвитку і росту нашої Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ в Шикаго.

Мусимо здати собі справу з того, що ті наші мільйони зложили члени своїми скромними ощадностями, бо великих капіталозкладчиків у нас в загальному немає. За 8 років праці ми дійшли до двох мільйонів. За той час число наших членів виросло до 2.384 осіб. За той самий час уділено 3270 позик на загальну суму 5 мільйонів. За той час ми зі скромного приміщення перейшли до власного гарного будинку. Якраз ці уділені позики могли б написати багато цікавих і зворушливих історій. Скільки то наших членів при допомозі позик нашої Кооперативи здобулись на купно власного будинку, власних підприємств! Скільки одержали першу поміч у своїх кроках на цій землі. Користали з наших позик і студенти на покриття коштів студій. Користали... Користали...

Можна б ще багато дечого вчислити. Найвищим нашим внутрішнім вдоволенням є факт, що приходили до нас наші члени з повним довірям, знаючи, що одержать у нас не тільки поміч, але і братерську пораду. Ніхто не боявся обману чи нечесного поладження справи. Намагання Дирекції дати своїм членам найкращу обслугу виказується між іншим також забезпеченням позик. Уже в короткій нашій історії ми мали випадки, коли по смерті позичковця ніхто не покривав його фінансових зобов'язань, все без ніяких труднощів покривала асекундарна компанія.

Дирекція нашої Каси крім мозадозолення з успіхів є горда з тих похвал, які постійно одержує від державних контролорів за совісне і вірне провадження всіх агеуд Каси.

Для ще кращої обслуги членів провадиться в приміщенні Каси забезпечення, яке також стає в неодній пригоді.

Так зглядають ті великі життєві історії двох мільйонів. З вірою і задоволенням дивимось в майбутнє. Віримо, що наша Кредитова Кооператива „Самопоміч“ вийде також на ширші води і не є виключене, що зможемо фінансувати майбутні промислові підприємства, позиточні кооперативні інституції, от хочби й український шпиталь. Наша солідність і наша праця дають найкращу запоруку дальших успіхів, тому з яким поглядом дивимось в майбутнє у ще кращі успіхи, до дальших мільйонів.

Орест Городиський

НАШ БАЛЯНС

(Продовження з стор. 11)

Починаючи з 15 лютого 1960 року Дирекція збільшує скількість днів і годин урядування: понеділок і середа від 6-8 год. вечером, п'ятниця від 6-9 год. вечером. Рішено змінити приміщення, бо теперішнє замале; Дирекція хоче набути відповідний дім на власність.

Звертаємо увагу на обов'язок подавати кожнотчасну зміну адреси, без якої не можемо висилати „Наш Світ“ і повідомлень. Просимо голоситися зі щадничими книжочками сейчас по Заг. Зборах (17 сіня 1960), щоб вписати дивиденду.

Пройдений 5-літній шлях і осягнена сума чзерть міл. доларів далеко не вдоволяючі. Українська Громада в Джерзі Сіті може і повинна повищу суму збільшити 10 крато, а станеться це тоді, коли ми всі станемо членами Кредитівки; будемо систематично складати назіть дрібні ощадності до своєї Кредитівки і будемо позичати навіть малі суми лише в своїй Кредитівці. Тільки в масовості і єдності сила!

А. Б.

OR 4-9576

ЦУКОРНЯ „ВЕСЕЛКА“

144 ДРУГА ЕВЕНЮ

НЬЮ ЙОРК 3, Н. Й.

рядом із Українським Народним Домом

П о р у ч а є: Різномодні закуски, солодке печиво, каву, чай, какао, молоко, різного роду содові води різних фірм, солодоці місцеві та імпортовані. — Морозиво знаної фірми Sealtest в багатьох смаках і різних величинах. — Часописи (також в інших мовах), журнали. — Цигарки, цигари, тютюн. — Шкільне приладдя. — Наша спеціальність: кава, содова вода з правдивим малиновим імпортованим соком — морозиво „Веселка“.

ДІТРОЙТ — МІШІГЕН

Рік 1959 був одним із найкращих у розвитку

Кред. Спілки

Рахункове замкнення за минулий рік виявило всебічний ріст. І так: вклади зросли на 298.576 дол. у порівнянні з 1958 роком, тобто на 129 проц., а позички на 284.576 дол. або на 580 проц. у відношенні до попереднього року. В активах ми досягнули 1,650.260, так що в 1960 році можна рахувати на кінцевий вислід заокруглений 2-ма мільйонами доларів. При кінці 1959 р. ми мали на позичках членів 1,170.148 дол., у щадн.-позичкових касах 213.342, і в інших кредитівках 123.500. Бондів ми мали на 9.178 дол.

В пасивах ми мали з членських уділів 1,566.249 дол. Резерви дійшли до 39.387.

Через те, що позички сильно піднесли, був теж наш бруто-дохід відповідно-високий, бо 99.793 дол. (з самих позичок 86.700).

Чистий зиск був 55.127.85 дол. По відписі 20% на резерву, осталося 44.102 до розділення поміж членів з титулу дивіденди.

Всіх витрат у 1959 р. було 44.664.75 дол.

Дирекція ухвалила дати членам-щадникам найвищу досі дивіденду, а саме 3 1/2 проц.

Наші резерви, з якими підемо в нозий рік, будуть 41.500 дол., що в даній хвилині представляє 3.5 проц. загальної суми всіх позичок та 2.5 проц. наших активів.

Все те вказує, що господарка в минулому році була правильна і ошадна.

Докладні рахункові звіти, коментарі та цифри баянсу, бюджету і нового прелімінаря видруковано в окремій брошурі, яку вислано членам для докладного ознайомлення. Досить обширно

зреферовано теж усі справи в місцевій „Укр. газеті”.

Заг. річні збори призначено на 31 січня ц. р.

В. Ш.

Баянс Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч” в дні 31 грудня 1959 року.

Активи:

Готівка в касі	70.455.14
Державні бонди	9.178.13
Інвестиції в банках	213.341.56
Позички коопер. касама	123.150.00
Позички	1,170.147.81
Устаткування	9.257.88
Наперед заплачені обезпечення	584.50
Дім і площа	52.778.47
Інші активи	1.366.86
Разом	1,650.260.35

Пасиви:

Вклади	1,566.249.38
Нарахування	429.03
Рахунки до заплачення	92.36
Резерви	36.163.64
Нероздільний зиск	3.223.66
Зиск 31 грудня 1959	44.102.28
Разом	1,650.260.35

ФИЛАДЕЛФІЯ — ПЕНСИЛВЕНІЯ

На порозі нового ділового року

Кінець старого та початок нового року відмічається з кожній кредитовій кооперативі похваллянням цілорічної муравлиної праці, щоби дати своїм членам як теж українській збірності найзірніший образ осягів, а евентуально й не домагань в минулому році.

Наша Кредитова Кооператива постала 25 червня 1952 р. За 7 і пів року свого існування нараховує вона понад 1300 членів. Її Екзекутива докладає зусиль, щоби приєднати як найбільше членів, яких заохочує до постійної ошадності, а коли членові потрібна готівка на господарські та продуктивні цілі, дає йому низько-процентову позичку. Кредитівка допомагає теж своїм членам т. зв. „життєвим обезпеченням на базі уділів, до висоти 1000 дол., та обезпеченням уділених позичок до висоти дол. 10.000. Коли довжник помре, його родина не сплачує довгу, якщо він нижчий 10.000 доларів, бо цей довг сплачує асек. товариство, яке в додатку ще й виплачує асекураційну належ-

ність з титулу життєвого обезпечення уділів. Асекураційні премії оплачує Кредитівка з власних фондів.

На вступі нового 1960 року треба сподіватися, що він буде ще кращий, як попередній, бо реченець сплати позичок підвищено з трьох до п'яти літ. В підготові є ще інші зміни в користь членів.

О. Г.

БАЯНС

Активи:

Позички	381.825.54
Каса	37.316.37
Інвестиції в банках	337.321.49
Устаткування	247.88
Наперед заплачена асекурація	609.00
Інші активи	511.55
Разом	757.831.83

Пасиви:

Вкладки	711.192.73
Незаплачені рахунки	592.37
Незаплачені податки	219.30
Резерви	23.463.66
Зиск в дні 31 грудня 59	22.363.77
Разом	757.831.83

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ” У ФИЛАДЕЛФІИ

при 813 Н. Франклін вул.

повідомляє всіх своїх Вш. Членів
що її

8-мі ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, 31 СІЧНЯ 1960 Р.
в пластовій домівці, 827 Франклін
вул., в год. 3-ій попол.

і прохає з огляду на важливість
звітувань та нарад про численну
участь.

Індивідуальних запрошень цим
разом розсилати не будемо.

Дирекційна Рада

АНІ СПЕКУЛЯЦІЯ, АНІ ДОБРОДІЙНІСТЬ

(До питання висоти дивіденди)

Чи не найважливіше питання, яким цікавиться щадник, член кредитової кооперативи є, яку він дивіденду дістане при кінці року. Її за новим законом ухвалює тепер дирекція і проголошує на заг. зборах.

В цьому зацікавленні члена нема нічого дивного. Дивіденда (відсотки) є премією за ощадність. Вона частинно винагороджує теж втрату на покупній силі відкладеного гроша, хоч ця втрата буває так мінімальна, як в американського чи канадійського долара. Та яка б висока дивіденда не була — щадник завжди думає: а не могла б вона бути ще вища?

Ну що ж? Це його дохід, який він вставляє до родинного бюджету, і радий би дістати його як найбільше. Проте з своїх міркуваннях щадник випускає з уваги найважливіше, а саме: яка є функція його грошей в кредитівці? Кред. кооператива його гроші обертає, тобто позичає їх другим членам, тим, які потребують кредиту і за нього платять відсотки.

І в цьому виявляється удар інтересів двох засадничих членських груп, на яких базує свою діяльність кредитівка: тої, яка має заощадження і хоче за них якнайбільше дістати, і тої, яка має борги в кредитівці і бажала б за них якнайменше платити.

Дирекція кожної кредитової кооперативи мусить однаково дбайливо відноситись до обох цих членських груп. Вона шукає завжди за рівновагою в цих протилежних двох тенденціях. З бруто прибутків (%% довжників) вона покриває всі витрати, тримаючи їх у рямцях господарсько-продуманого прелімінаря бюджету, і відпроваджує при кінці року законних 20% до резервового фон-

ду. З решти дирекція старається дати як-найвищу дивіденду щадникам — уділовцям.

Для того, щоб дати ще вищу дивіденду, існують 2 дороги:

1) **Обниження витрат.** — Кредитівки господарять назагал ощадно. Цілий гурт людей працює для неї безкорисно. Найвищими позиціями витрат є платні постійних працівників, без яких не можна обійтись, і вплати за забезпечення вкладів та позичок. Вони дуже корисні для обох категорій членів.

Витрати кредит. кооператив є з правила набагато нижчі, ніж інших фінансових установ (пересічно 50% проти 80% від бруто — прибутків). Дальше обниження їх не могло б обійтись без шкоди для установи і її членів.

2) **Підвищення відсотків від довжників.** Це небажане з кожного погляду. В ніякому разі не може на це йти кредитова кооперація,

яка в першу чергу покликана дбати за справедливе обтяження должника й по можності навіть нижче як будь-де інде. Про засади конкуренції вже й не доводиться говорити.

Щадник, який хоче мати більшу дивіденду, мусить піти на шлях спекуляції. **Кредитова кооператива не є тереном для спекуляції.**

Довжник, який бажав ще нижчих відсотків, як ті, що їх рахує кредитівка, шукає добродійності. **Кредитова кооператива не є інституцією добродійності.** Діяльність філантропійна не є її полем діяння.

Це треба мати на увазі.

Члени кредитівок, які забезпечують ощадностеві вкладки (уділи), повинні ще й тямити про те, що зони крім явної дивіденди щорічно дістануть додатково приховану дивіденду в висоті ок. 3/4% за безплатну асекурацію їх уділів.

Проценти і дивіденди в податкових зізнаннях

(Дивіденда, яку дістає член кред. кооперативи за свої заощадження підлягає оподаткуванню).

Всім нам пошта вручила листи від фінансового департаменту, які відносяться до податкового зізнання про дохід за мин. рік. Ці зізнання мусять бути вислані найдалі до 15 квітня. Державні скарбові чинники звернули цього року більшу ніж досі увагу на одно з джерел доходу, а саме на %% і дивіденди. Це одна з доходових позицій, до яких багато осіб не признається, зменшуючи цим робом федеральні податкові доходи.

Офіціоз КЮН-и „Credit Union Bridge” в числі за січень ц. р. надрукував інтерв'ю на цю тему з підсекретарем фінансів мр. Фре-

дом Скрібнером. „У 1956 р. — сказав він — більше ніж 3 мільйони, отримані з титулу відсотків, не були подані в зізнаннях”. До %% він зачисляє всі їх роди, включно з дивідендою, яку отримують члени кредитівок за свої вклади.

Дивіденди кредит. юній винесли в 1958 році 127 мільйонів. Скільки з них не подано в зізнаннях — важко сказати. Оцінки вказують, що неподаний дохід з процентів дотичить більш усього сум невеличких, від 25.00 дол. в долину. Недбайливість — це головна причина, чому люди не признаються до цих доходів із заоща-

Поручається українській громаді

World Wide Gift Parcel Service

6440 Michigan Ave., Detroit 10, Mich. Tel.: TA 6-6575. — Власник: М. Білоскурський.

Висилаємо пачки, ліки і гроші в Україну та інші краї. Маємо все, що потрібне до пачок: матеріяли на одяг, шкіру, зимове білля, светери, хустки і багато інших речей. Маємо в гуртовому і деталічному продажі всі альбоми платівок Капелі Бандуристів, а також найновішу довгограючу, платівку, в Європі. На бажання висилаємо каталоги й інформації. Продаємо портативні машини до писання з українським шрифтом.

На складі великий вибір карток, презентів і мистецького виробу писанок на Великодні Свята.

джених грошей. Є такі громадяни, що роками не цікавляться, скільки їм вписано на проценти чи дивіденду і думають, що цей рід доходу взагалі не підлягає оподаткуванню.

Відповідаючи на дальші питання підсекретар заявив, що фінансовий департамент поробив заходи, щоби як слід поінформувати платників податку про цю справу. Змінено формулярі для зізнань, де підкреслено потребу зізнання отриманих чи записаних у добро платника відсотків. Використовуються теж усі канали інформації (преса, радіо, телевізія). Містер Скрібнер подякував КЮН-і за допомогу в цій справі, очікуючи цієї допомоги теж від стейтових ліг, від кредитозних юній і також їх членів. Фінансові інституції повинні повідомляти своїх клієнтів про отримані ними чи пак вписані на їх conto в кредит %%% чи дивіденду. Якщо вжити до того відповідних формулярів, то члени кредитівок можуть уживати їх як прилог до зізнань. Також загальні збори дають нагоду поінформувати членів про цю справу.

OR 4-2590 Boris Kovaliv

META JEWELERS, Inc.

Watches - Jewelry - Diamonds
Hi-Fi Radios - Silverware
Cameras - Electrical
Appliances

236 EAST 14th STREET
NEW YORK 3, N. Y.

Ощадність як забезпечення для всієї родини

Наше членство чомусь не надає належного значення заощаджуванню грошей на кожного дорослого і малолітнього члена кредитівки не менше як 1000 дол. А між іншим, коли до будького з нас приходить агент якоїсь загально-американської асекур. компанії, ми нераз даємо переконатись і згоджуємось на забезпечення на 20 років чи досмертне на 800-1000 дол. на особу. Відверто признаюся, я маю таку асекурацію вже 12 років, а мій знайомий 15 років. Я не задоволений з неї. Передовсім низька сума поліси, а потім з місяця у місяць платити — це таки великий тягар на плечах. Таке саме щастя безперечно мають чимало наших членів, які впали в сіті різних агентів.

Наші кредитівки вирішають цю справу простіше, скоріше і вигідніше для членства. Ви приходите до кредитівки і заявляєте, що зо своїми окремими членами родини, хочете зашадити по 1000 дол. на кожному рахункові, як забезпечення. На вашій ощадностевій книжці мусить бути печатка, що 1000 дол. вкладено, як життєве забезпечення. Якщо вам ще немає 54 років життя, ви маєте право одержати від кредитівки крім щорічної дивіденди ще на випадок смерти додатково других 1000 доларів, або якщо маєте меншу суму — таку ж саму суму додатково (для старших додаткова сума відповідно менша).

Я мав розмову з одним агентом відомої в ЗДА асекураційної фірми „Пруденшенел”.

Він не хотів цьому повірити, на-

звав це „видумкою”. Але коли я офіційально з кредитівки приніс йому відповідний лист про те, що деякі члени наші вже одержали подвійні суми, він примушений був повірити мені.

В. К.

Дир. М. КАПУСТА ПРО „НАШ СВІТ”

Присмно нам проголосити тут зміст письма від кол. директора РСУК у Львові п. Миколи Капусти, який зараз живе в Сарселі коло Парижа. Відомий наш кооператор втішається повним здоров'ям і, як пише у своєму листі, „слідкує за розвитком нашого кооперативного руху в ЗДА і в Канаді, а всіх наших кооператорів, кол. співробітників, вітає з дотеперішніми досягненнями, зокрема з об'єднанням кооперативної преси та щиро бажає дальшої успішної праці згідно з засадою „до добра і краси”!

Наш кооперативний сеніор крім того ще пише: „Звертаюся до знаних мені і незнаних членів кооперативної сім'ї на еміграції з закликом піддержати морально і матеріально нове кооперативне видання „Наш Світ”, щоб воно могло жити і розвиватися для добра спільної ідеї, на славу українського імені.

Для започаткування допомоги об'єднаній пресі пересилаю, із власних скромних засобів, 10 доларів на „пресовий фонд” і прошу Друзів кооператорів приєднатися до цієї спільної акції.

Одночасно з тим пересилаю всім Шановним Працівникам щирі побажання успішного Нозого Року серед гарних споминів про їх працю під прапором РСУК у Львові та в почутті добре сповненого великого обов'язку при розбудові кооперативних об'єднань на терені ЗДА і Канади”.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

В. Топольницький, Вінніпег 10.00
П. Бережницький 1.00

ПОЖЕРТВИ

Замість квітів на могилу сл. п. Іванни Гной складають 14 дол. на вдови і сироти б. шкільні товаришки Покійної.

**Кредитові кооперативи „Самопоміч” можуть стати найсильнішою зброєю українців в ЗДА. Допоможіть їй кувати!
Несіть Ваші гроші до Вашої установи!**

Поручається українській громаді Метрополії Дітройту

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

WEST WARREN BAKERY

15708 W. Warren Ave., — Tel.: LU 4-2610

Європейські й американські вироби найкращої якості.

Першокласне печиво — торти — всі стандартні солодкі вироби. — Доставка на весілля і всякі імпрези.

Власники: **В. і М. СИРОВАТКА.**

Звіт з діяльності Кооперативи „Самопоміч” за 1959 рік

Члени:

В 1959 році прибуло 239 нових членів, а вибуло 43. З кінцем 1959 р. було 1538 членів, котрі мали 1,153.674.69 дол. уділів (ощадностей) на 1593 уділових рахунках. Між членами було 5 організацій з капіталом 3.082.07 дол. **Членські уділи (ощадності) збільшилися за рік на 200,713.90 дол., або 21%.** 55 членів мали ще й спеціальні уділові рахунки, з того на 45 рахунках були льюковані гресні різних організацій в сумі 27.805.00 дол. Уділи 137-ох членів на суму 918.97 дол. від 2 літ і довше не мають ніяких оборотів. Коли відрахувати ті „сплячі рахунки”, залишається 1456 уділових рахунків з сумою 1.152.755.72 дол., то є пересічно 791.00 дол. на один рахунок. Найзичий уділ одного члена виносив 11.002.00 дол.

Майно.

На 31 грудня 1959 р. — після 8 літ і 7 місяців діяльності, майно кооперативи виносило 1,222.408.93 на 221.925.91 дол. або на 22.2% більше, як було з кінцем 1958 р.

Це майно складалося з таких позицій:

Позички членам:	742.350.05
Готівка (в касі і на чековому конті в банках)	29.944.45
Вклади	339.938.12
Державні бонди	80.000.00
Устаткування бюро	900.00
Будинок	14.650.00
Наперед заплачена асекюрація та інші оплати	1.407.25
На р-к перебудови нового приміщення	10.850.00
Інші активи	2.369.06
Разом	1,222.408.93

Зобов'язання:

Членські уділи (ощадності)	1,153.674.69
Різні зобов'язання	3.724.24
Разом	1,157.398.93
Запасний фонд	32.554.61
Зиск до розподілу	32.455.39
Разом	1,222.408.93

Позички.

В 1959 році уділено 498 позичок на суму 615.053.00 дол. (зід оснування 2471 позичок на суму 2.646.789.00 дол.). На 31 грудня 1959 було 615 несплачених пози-

чок на 742.350.05 дол., з того 76 позичок на суму 298.272.00 дол. або 42 проц. цілої суми — були забезпечені заставом (моргеджом) на реальностях, інші були забезпечені довжними нотами, звичайно з підписами ручителів, частинно крім того забезпечені заставом на рухомому майні або на власних уділах члена. Члени сплачували позички своєчасно, умовленими ратами і тільки 42 позички на суму 20.253.00 дол., то є 2.7% від суми всіх позичок виказували

залегли рати. З того 2 позички в сумі 2.766.00 дол. стягається через суд.

Прибутки за 1959 рік виносили:

Відсотки від позичок	51.585.43
Відсотки від банкових вкладів і бондів	13.771.74
Різниця в ціні бондів	195.55
Разом прибутки	65.552.72
витрати	23.222.65
Чистий зиск	42.330.07
Нерозділений зиск з 1958 р.	1.091.33
Разом	43.421.40
Приділено до запасного фонду	10.966.06
Зиск до розподілу	32.455.34
(Закінчення на 17 стор.)	

3. РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ТОВ-ВА УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ (ТУК) в НЬЮ ЙОРКУ

відбудуться

в суботу, 20 лютого 1960 р. о год. 10-ій перед пол.

в домівці „Самопоміч”, 68 Іст 7-ма вул. в Нью Йорку

з таким порядком нарад:

1. Відкриття зборів
2. Відчитання і затвердження протоколу попередніх зборів.
3. Звідомлення завідуючих органів з діяльності за 1959 рік.
4. Звідомлення Контрольної Комісії.
5. Дискусія над звітами.
6. Уділення абсолюторії уступаючим Членам Ради Директорів
7. Плян праці на 1960 рік.
8. Ухвалення бюджету на 1960 рік.
9. Вибір 4 Членів Ради, Членів Контрольної Комісії і Членів Мирового Суду.
10. Справа Кооперативного Конгресу та створення Кооперативної Централі для ЗДА і Канади.
11. Різне.
12. Закриття зборів.

Згідно з постановою статуту ТУК-у (стаття 22) кожний правний член бере участь в загальних зборах за посередництвом умандатованого представника.

Умандатований представник має зложити письмову повновасть, виготовлену і підписану Управою.

Радо повітаємо на зборах більше представників кооперативи з дорадчим голосом.

За Президію Ради Директорів ТУК-у:

Іван Шепарович, вр.
голова

Петро Бакович, вр.
секретар

КЛІВЛЕНД — ОГАЙО

Фінансовий звіт Кред. Спільн. „Самопоміч“ за 1959 рік

Активи: (майно)		Пасиви: (зобов'язання)	
Готівка з банку	43.109.47	Позики з др. Кред. Сп.	25.000.00
Готівка в касі	5.010.00	Нарах. відсотки	170.00
Позики членам	351.094.08	Наперед заінк. відсотки	5.919.02
Устаткування бюро	1.229.66	Дрібні зобов'язання	149.20
Канцелярйне приладдя	200.41	Нарахована дивіденда	6.022.82
Наперед запл. обезп.	313.42	Запасний фонд	4.326.41
Заплачені гарантії	60.00	Нерозділена надвизка	2.374.05
Незамор. ремонт бюро	1.000.00		
Уділи в другій Кред. Спільн.	5.18		
Разом	402.022.22	Разом	402.022.22

РУХ КОНТ І ЧЛЕНІВ:

Кількість конт 12.31. 1958 р.—	456	Неповнолітні	87
Прибуло в 1959 р.	242	Організації	22
Кількість конт 12. 31. 1959 р.	698	Збірне подвійне conto	1
Члени упразн. до голосування	588		

РІСТ КРЕДИТОВОЇ СПІЛКИ В ЧИСЛАХ:

За три роки праці нашої установи можемо з вдоволенням ствердити щорічний понад 100 проц. ріст в порізнянні з минулим роком на основних рахунках:

	1957 р.	1958 р.	1959 р.
Ощадності членів	54.679.21	143.789.62	358.060.72
Позики членів	42.797.93	199.128.09	351.094.08
Активи	56.232.06	184.926.37	402.022.22
Кількість конт	250	456	698

Звіт з діяльності Кредитівки в Нью Йорку

(Продовження з 16 стор.)

Витрати:

- Плаття 1 працівника на позний час і 4 працівників на неповний час праці 8.058.00 дол. Презенційна марка і доїзди членів Управи і Комітетів 1.531.69 дол. Разом особозі витрати 9.589.69 дол., то є 41.3 проц. всіх витрат.
- Соціальне забезпечення 212.97 дол., забезпечення позичок на випадок смерті або постійної непрацездатности 2.521.15 дол. Обезпечення членських ощадностей на життя 3.589.47 дол. Обезпечення перед стратами наслідком влому, грабунку або спроневерення 492.50 дол. Разом забезпечення 6.816.09 дол., то є 29.4%.
- Оплата до Бюро Фед. Кред. Юній за 1959 р. 275.00 дол. і за ревізію 1.030.96 дол. Разом кошти державної контролі 1.305.96 дол., то є 5.6%.
- Членська зкладка до Ліги Кредитових Юній 1.002.71 дол. або 4.3%.
- Кошти приміщення у власному домі (будинку в 1959 р. не

амортизовано) 1.762.03 дол. або 7.7%.

6) Організаційні витрати (передплата „Н. Світу“ для членів, оголошення, конвенція Ліги, загальні збори членів і др.) 1.622.03 дол. або 6.9%.

7) Канц. приладдя і друки 224.56, телефон і почта 251.88 дол. Амортизація устаткування 112.00 дол. Відсотки від позичок 109.37, різні 426.33 дол. Разом 1.124.14 дол. або 4.8% всіх витрат.

Дивіденда.

Місцеві щадничі банки виплачували 3 1/4% за 3 квартали і 3 1/2% за останній квартал 1959 року. Не маючи змоги нараховувати відсотки окремо за 4. квартал, Управа рішила виплатити за цілий 1959 рік 3 1/4% дивіденди в сумі 31.220.09 дол. Коли взяти до уваги, що кооператива оплачує за членів асекурацію на життя у висоті їх ощадностей, котра коштує 0.78% річно, то і так виплачено за 1959 рік разом з дивідендою 4.03%. На підставі зміненого за-

Ділимося сумною звіткою, що 17 грудня 1959 р. в Бетлегемі, Па. помер

ВАСИЛЬ ГЕТЬМАНЮК

на 68 році життя, уродженець села Просівці, збаражського повіту. Покійний приїхав до ЗДА в 1909 році. Жив в Бетлегемі і працював в ливарній сталі.

Був зріцевим громадянином і добрим та жертвеним товаришем численної української громади. Завдяки гарним прикметам характеру втішався загальною пошаною.

Похорони Покійного відбулись при великій участі співгромадян. Осиротив дружину Михайлину з дому Солотза і дві доньки Марію і Ольгу замужно Колодруб.

В. Й. П.

кону про Фед. Кред. Юнії можна вже виплачувати дивіденду піврічно. За перший піврік 1960 року передбачена дивіденда у висоті 3 1/2%.

Запасний фонд.

Збільшився в 1959 на 11.040.83 або 51.3% і виносить 32.554.61 дол. Поза обов'язковим приділом 20% зиску, що виніс в 1959 р. 8.466.06 дол. приділено ще додаткових 2.500.00 дол., а як резерва на 1960 рік залишився нерозділений зиск 1235.25 дол.

Нова домівка в будинку О. У. А. „Самопоміч“ ч. 98, 2-га Аве. повинна бути готова коло 10 лютого ц. р. Докладна дата перенесення до нової домівки буде оголошена в обидвох українських щоденниках. Таким чином буде здійснена ухвала Надзвичайних Зборів Членів з 22 серпня 1959 р. Треба сподіватися, що з новому — кращому і догіднішому приміщенні наша установа буде втішатися ще більшою ніж дотепер прихильністю українського громадянства. А це допоможе їй ще краще служити громаді.

Управа

● Москва. Американські бізнесмени підписали в Москві договір, яким вони зобов'язалися побудувати недалеко Москви текстильну фабрику. Буде це найбільша того роду фабрика, побудована останніми роками в світі. Кошти обчислено на 30 мільйонів доларів.